

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
29 decembre st. v.
10 ianuarie st. n.

Esse in fiecare duminică.
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 52.

ANUL XXVII.
1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

O dramă grozavă.

Seră în érna anului 1858.

Un vifor pu ernic aruncă zăpada în fața puținilor trecători de pe ulițele orașului X...

Pe atunci se află în colțul stradei M... hotelul «la trei stele de aur» o casă aprópe în ruină din cauză că nu fusese nici odată reparată.

Stăpána acestui hotel, dómna Volenschi, de vr'o câteva zile erá fórte tristă; și cauza erá că se apropiase termenul la o poliță de 50,000 de franci și pentru că speciile merserá fórte prost, îi erá imposibil de a puté plăti acesta sumă.

În momentul când începe istorisirea noastră, dómna Volenschi vorbește cu Petre, un servitor vechiu al casei, care nu numai că i-a fost devotat timp de 20 de ani, dar ținea fórte mult la dónsa.

— Veți Petre! nu mai putem avé nici-o speranță! trebuie să vënd hotelul, și nu știu decât vëndându-l aș puté acoperi tóte datoriile. Poimáne știți că este scadența acelei polițe de 50,000 de franci. De unde voi lua bani ca s'o plătesc?

— De dómna! vënd și eu că sântem fórte incurcați; și știți bine că nu pot nimic; că sânt mai serman decât dvóstre, de óre ce léfa n'am mai luat-o de 6 ani! — și doue lacrâme luciră pe snb genele bétranului Petre.

— Le știu tóte acestea, bunul meu Petre, și de aceea n'aveam la ce să me mai gândesc la ajutorul teu!

— Vai dómna! erá un timp când noi n'aveam astfel de grigi.

— Vrei să ȕici de timpul când aveam lângă mine pe scumpul meu fiu? .. Da! .. atunci eram cu toții fericiți! .. și hoteliera la aceste amintiri se uită cu tristețá la un tablou din párete.

— Nu s'a mai putut aflá încá ce s'a făcut? decât mai tráește séu decât v'o fi murit?

— Din nenorocire nu mai știu nimic, dragá Petre. Ce s'a făcut, unde s'a dus, e un mister pentru tótá lumea ca și pentru mine... și sânt 18 ani de-atunci... Sërmanul meu fiu! ..

Fu intreruptă în acel moment de sunetul clopoțelului dela pórtă. Se șterse iute la ochi și trimise pe Petre jos.

După câteva momente se vëdu suind scara un tiner, între 25 și 26 ani, bine îmbrăcat, urmat de Petre și de un alt servitor care duceau cuferile. Când ajunsese sus, tinerul se adresá către hotelieră:

— Ve rog, dómna Volenschi?

— Sânt eu, dle, respunse hoteliera; cu ce ve putem serví?

— Aș dori de-ocamdată o cameră, căci trebuie să știți, sânt fórte ostenit. Vin din America.

— Imédiat, dle! .. Pofțiți, ve rog, aci; are să ve fie fórte bine.

— Ve mulțumesc!

Hoteliera vru să éasă, inse tinerul o opri.

— Ve rog. Am a ve vorbi ceva în particular.

Dónsa se mirá puțin de aerul acesta misterios și închise ușa.

— Iată ce este, dná: Am aci în acest port-moneu 100,000 de franci. Am fost prădat pe la multe hoteluri și acesta me face să fiu mai cu băgare de sémă. Vei fi dta atât de bună ca să-mi păstreți acești bani până mâne de dimineță? căci ar fi mai în siguranță.

— Noi sântem datori să ingrigim de aceea ce ni se dá de către pasageri.

Tinerul scóse un port-moneu de piele rusescă din busunarul paltonului și-l înmănuá dnei Volenschi, care simți un fior în tot corpul când puse mâna pe dónsul.

— Voiți să ve dau o chitanță de primirea lui?

— E de prisos. Persóna dvóstre îmi este mai mult decât o chitanță, — și apésá pe aceste din urmă cuvinte. — Știu că súnteți o persónă fórte onorabilă și despre acesta nici nu me indoesc.

Hoteliera mai stătú puțin, își luá bună séra și eși. Tinerul se uitá după dónsa și când nu-i mai auđi pașii isbucni în plâns.

— Maica mea! .. dónsa este maica mea! și am avut curagiul să nu me tradez! .. O! cât va fi de fericită când va aflá că scumpul ei fiu, care-l credea mort, tráește! .. dar cum să fac? .. mi-e frică să-i spun așa d'odată: Sânt fiul teu! Nu este adevérat c'a murit! Trebuie s'o prepar cu incetul... Și când va aflá! când va fi sigură, că fiul care-l credea perdut fără nici o speranță, este înaintea dónșii, cât va fi de fericită.

«Ah! dragá mamá, vënd după trásurile feței tale, că trebuie să fi suferit mult! Îmi inchipesc, că ai dus o viéță miserabilă căci timpurile sânt așa de grele! și mai ales aci în țera acesta unde sárăcia face pe fiecare ȕi victime noi.

«De-acum inse nu vei mai suferi. Vei fi fericită, căci banii care i-am căștigat acolo în America, ne va ajunge ca să trăim bine.

Se șterse la ochi, se desbrăcă, mai aruncá doue lemne în sobă și se culcă.

Celora au înțeles deja, ca acela care dăduse hotelierii cele 100,000 de franci, era chiar fiul ei dispărut în niște circumstanțe foarte ciudate, pe care le vom desfășura mai la vale.

Cu optsprezece ani înaintea acestei istorisiri, tinerul ce am înălțat mai sus, era pe atunci un copil de 8 ani, foarte drăguț, cu un păr buclat care-i cădea grațios pe umerii sei largi, bine formați.

Toți admiră acest fenomen de frumusețe și mama lui, dna Volenschi, era mândră că posedă un asemenea giuvaer.

Pe lângă toate celelalte calități, micul Grigore era înzestrat și cu o inteligență esemplară, și o memorie prodigiară. Recita pe dinafară pasaje întregi din cărțile ce învăța.

Inchipuiți-ve durerea sêrmanei mume, când se pomeni într-o zi fără Grigore.

El căută pretutindeni; dete de știre la autorități, dar însădar, căci ani trecură și Grigore nu se mai întorse acasă.

Iată ce se întâmplase:

Grigore avea obicei ca întotdeauna după prânz să se ducă la cheiul Dunării. Într-o zi, un om foarte respectabil, îl luă de mână și-l duse în cabina unui vapor frumos, ancorat la marginea râului.

Grigore mai întâi se împotrivi de a merge după acel necunoscut, dar când văd că acesta e un om bun, că-i dă fel de fel de obiecte frumoase și prăjituri, nu mai zise nimic.

Tot uitându-se la diferite albumuri cu pose, ce avea streinul pe o frumoasă măsă de stejar în mijlocul acelei cabine mobilate luscios, nu observă că inserase și că vaporul deja plecase.

Când observă acesta, era prę târziu. Incepă să strige, dar însădar. Streinul îl asigură cu vorbe blânde, că nu vor face decât o plimbare, și că se vor întorce în curând. Grigore creșu de-oamdată și pentru că era ostenit, adormi. A doua zi când se deșteptă, vaporul mergea încă. Streinul, care era lângă dânsul, îi spuse că vaporul se întorcea, dar trecu și ziua aceea și Grigore tot nu mai ajunse în orașul lui.

Doce săptămâni Grigore plânse și se rugă de acel strein de a se întorce și de a-l duce la muma lui înderēt, dar însădar, căci streinul era surd la toate rugăciunile lui. Îl luă din vapor ca să-l sue în tren pentru a-l instala iar într'un alt vapor. Drumul acesta, strein pentru Grigore, dură 30 de zile. În fine după ce streinul îl dete jos din ultimul vapor, îi spuse că au ajuns la capătul călătoriei. Erau în America.

Streinul acela, care răpise pe Grigore, era un om foarte bogat. Acest act nu-l făcuse decât din marea simpatie ce avea pentru acest băețas drăguț, care venia în fiicăre zi la marginea Dunării, așa că în cele din urmă își făcu planul de a-l răpi și a-l duce cu dânsul în America, unde avea proprietăți și moșii și pentru că era foarte simpatie, șoiu să câștige în cele din urmă încrederea copilului.

El promise că va aduce acolo și pe mama lui și pentru că n'are nici un copil, el îi va fi moștenitorul legal.

Îl instală în școlă și în curând Grigore deveni obiectul de conversație al tuturor, din cauza marelui deșteptăciuni ce avea.

Cu toate că plângea des după mama lui, dar era fericit.

Într'una din zile Grigore intrând ca de obicei în camera părintelui seu — căci așa se obișnuise a-l numi, — îl găsi lungit pe scauduri, cu un cuțit înfipt în piept, iar totă camera plină de sânge închiegat. La vederea acestui tablou grozav, dete un țipet

și cădă leșinat pe corpul neinsulețit al aceluși strein care îl iubiă așa de mult.

După puțin timp se deșteptă și dete fuga scării, speriat și strigând ajutor.

Toți se opriau curioși și se uitau la acel copil cu mâinile și hainele pline de sânge, care fugia mereu. Un polițaiu vădându-l în starea aceea, îl opri și-l întrebă de cauza care-l făcea să strige ajutor. Copilul nu răspunde nimic. Emoțiunea aceea mare îi sdruncinase facultățile mintuale. Polițaiu puse imediat să-l închiadă și se duse de cercetă prin impregiurime de cauza care făcuse pe acel copil să fugă în acea stare. Află din gura vecinilor, care se grămădiau la intrarea casei streinului, despre crima ce se făptuise acolo.

Imediat se sui și el și vădă tabloul ce am descris mai sus. Observă că mai toate sertarele erau sparte și casa de bani asemenea. Înțelese că niște hoți străbătuse noțtea în casa aceea și se vevșise crima. Dete de știre parchetului care se transportă la fața locului. Anchetă faptul și puse de îngropă victima. A doua zi se duse copilul la parchet, pentru a-i luă interogatoriul decât știea ceva despre acea crimă; înse după cum am mai spus, copilul nu putu răspunde nimic. Magistrăii constatară, că acel copil era nebun așa, că trebuira să-l instaleze într'o casă de alienați, unde cu totă cura serioasă ce o puseră medicii, nu putură face să-și recapete memoria decât după 18 ani. Eșind din spital, i se făcu cunoscut, că s'o găsit un testament la streinul care-l răpise, și în care testament îl lasă pe dânsul moștenitor al celei totă averea sa care se ureă la aproape 6 milioane.

Imediat după ce luă în stăpânire tot primă gând fu, de a se duce să vedă decât scumpa lui mamă mai trăeșce.

II.

Hoteliera, după ce eși din camera lui Grigore, se duse mai mult impleticindu-se în iatacul ei acolo, după ce încuia ușa cu îngrigire, scose port-moneul din sin și incepă să numere aurul și biletele ce se află într'ensal. Streinul nu mințise. Era totmai 100,000 de franci.

La vederea acelei imense averi, capul hotelierei incepă a se îngreuia de fel de fel de idei ciudate, care se ciocnau în creerul ei sdruncinat prin atâtea suferințe.

Se gândia că avea în mâni 100,000 de franci și cu toate acestea peste trei zile i se va vinde hotelul, lăsând-o pe drumuri, de ore-ce n'avea cu ce plăti polița.

Banii aceia îi ardeau mâinile.

Ceva neînțeles se petrecea în acele momente în totă ființa ei.

Voiă să se împotrivescă acelor idei impestrițate care-i turburau liniștea, să le gonescă din minte, dar însădar; ele n'o părăsiau un singur moment și din ce în ce veniau mai multe.

Se gândia, că în curând are să fie în miserie! Că are să sufere! Acesta cugetare se învêrtia mereu impregiurul seu; și din instinct, privirea sa aproape pierdută găsiă refugiu la grămada de bilete și de aur ce o avea înaintea ochilor. Atunci un fior o cuprindea și fără voia ei era totă de curentul ideilor ce se formau în creerul ei. În aceste momente că nu-și mai dedea sémă de nimic. Incepea să creșă, că banii aceea erau ai dânsii. Atunci se vedea scăpată de miserie, trăind fericită într'un colț retras, unde nu mai era supărată de nimeni.

În mijlocul acestui curent de aiurări, vedea fisonomia tinerului; la acesta vedenie ochii străluciau de un foc viu și fruntea-i se încreșă. Atunci visiu-

nea se schimbă, luând cu totul altă formă: Se vedea săracă, hotelul vândut și densa cersind pe drumuri. Aurul i se infățișă din nou. Se uită la densul, tresări și lăsă cu tristețe capul în jos. Se gândia...

D'odată ridică repede capul în sus. Ochii îi fulgerau și fața îi eră foarte palidă.

Scutură cu putere capul pentru a se apără de un inamic necunoscut, care o frământă într'un mod oribil, făcând să i se inee respirația în piept, dar insedar: Eră cuprinsă ca o casă fără nici un ajutor în mijlocul flăcărilor.

În cele din urmă, ne mai având putere, cădu sdrobită pe un scaun.

Nu mai știe nimic. Totul rămăsese în umbră pentru densa. Memoria o părăsise încetul cu încetul, ne mai putându-și da, în cele din urmă, samă de sine însaș.

Cu acesta transformare ochii i se roșiră, buzele și mâinile-i tremnau și se uită cu grăză prin pregiur.

După câțva timp se sculă binișor și cu pasul șovăitor ca o sonambulă, se duse de deschise ușa, luând înse precauțiuni de a nu face șgomot. Se îndreptă spre galeria din fund, oprindu-se la una din ușile din dreapta.

Tote acestea ce descrierăm, hoteliera le făcea fără inse să-și dea samă de densele — de ore-ce eră într'o stare anormală.

Oprindu se la ușe, se uită iar prin pregiur, și bătut încet. Se aude un scaun dându-se la o parte și în prag apără Petre, care vedând la lumina luminărei ce ținea în mână, pe stăpâna lui în starea aceea, remase ca trăsniț. Hoteliera puse degetul pe buze, făcându-i semn de a nu vorbi nimic și nici nu-ș putea esplică acea schimbare a stăpânei sale, o urmă mai mult mașinaliceșce. O vedă intrând în camera densii, intră și el. Hoteliera îi făcū semn să incue ușa. Petre din ce în ce mai mirat făcū aceea ce i se poruncise și veni lângă stăpâna lui, care în acel moment devenise de nerecunoscut: vinele feții i se umflaseră, ochii îi erau inghegați de sânge, iar privirea străpungea ca un pumnal, pe trăsurile feței i se citia orărea și grăza.

Nici odată Petre nu o veduse astfel.

Hoteliera se apropiă de el și-l apucă de mână.

Petre uitându-se în ochii fișii ai stăpânei sale, avū un moment de grăză, amestecată cu frică.

— Petre! — duse densa cu o voce răgușită și înțepetore, — de acum nu vom mai fi săraci! și zimbă într'un mod foarte ciudat.

Petre se uită mai mirat la densa. Incepū să credă că stăpâna sa în urma atător suferințe își perduse mințile.

— M'auđi tu, Petre? nu vom mai fi săraci! și-l șgudu de braț. Am aci, și-i arată aurul din pat, — am 100,000 de franci. Bani aceștia vor fi ai noștri. Înțelegi tu? Ai noștri! Aci se opri. I se încreși fruntea și ochii îi străluciau ca niște cărbuni aprinși.

— Nu! nu sūnt încă ai noștri — urmă densa, — dar vor fi. Iată ce trebuie să facem... și se apropiă de urechea lui Petre, fiindu-i frică ca vorbele ce le va spune să nu mai fie auđite de nimeni altul.

Ceea ce-i spunea hoteliera trebuie să fi fost grozavă, căci Petre se îngălbînise ca un mort; și când stăpâna lui fini, el remase cu ochii șgăți.

— A! dar e grozav! grozav! dōmnă!

— Numai astfel putem scăpă; la din contră perduți. Gândește-te, ne vor vinde hotelul și vom muri de fōme pe drumuri!

— Da... dar ori cum, numai când me gândesc, me cutremur din tot corpul.

— Și eu am đis ca tine la început, dar în cele

din urmă am vedut, că alt mijloc de scăpare mai bun nu este; și afară de aste e strein. Vine tocmai din America. Nu-l cunoșce nimeni, deci iată o piedică mai puțin.

— Ori cum dar!..

— Haide! nu mai fi fricos! decă vom sta la gânduri, sūntem perduți. Avem mijlocul de scăpare, să ne folosim de densul cât e cu puțință, mai târziu nu va mai fi nimic de făcut.

Petre își luase capul între mâni și cugetă la aceea ce-i spusese stăpâna lui.

Acest om, care în totă viața fusese cel mai onest, și care avea milă de a face reu chiar unei mușce, la propunerea hotelierei, care-l înfioră, simți o luptă crâncenă într'ensul. Se gândia la miserie și se gândia iar c'ar pută-o înlătură.

În cele din urmă, după mai multe vorbe ale stăpânei sale, se înduplecă.

— Fie, dōmnă! pentru că țin prea mult la dta și mi-e grăză de a te vedē săracă, voi face tot ce-mi vei porunci.

— Bine; îți mulțumesc! ved că tot mai ții la mine. Acum iată ce trebuie să faci: ia o luminare și o sapă, du-te în pivniță și acolo într'un loc retras fă o grōpă cam de doue palme de adâncă. Să bagi inse de sēmă să nu te zărēscă nimeni. După ce vei isprăvi, vino de me înștiințeză. Grăbește-te inse cât mai curēnd ca să avem timp.

Petre luă aceea ce i se spuse, se scoborī în pivniță și după o muncă de aprōpe o oră, făcū o grōpă de doue palme de adâncă și de 8 palme de lungă. După ce isprăvi, se urcă sus unde găsi pe hotelieră tot în camera densii, cu capul pe mâni.

— Am isprăvit, dnă.

Hoteliera se sculă în picioare.

— Bine. Acum ne-a remas partea principală. Ține acest cuțit și vino după mine; ia sama să nu faci șgomot.

Stinseră toate lampile de prin coridor și se tupilară pe lângă pārete până la camera lui Grigore.

Se opriră puțin, ascultând decă nu e cineva pe-alături, după aceea deschiseră foarte încet ușa și intrară în vērful degetelor, căutând să inăbușescă șgomotul pașilor.

Focul nu se stinsese încă de tot. Un tăciune aruncă din când în când licăriri palide cu umbre, care dedeau camerei un aspect sinistru.

Hoteliera și Petre se apropiară de patul lui Grigore, care dormia cu fața la pārete.

— Mi-e frică! — duse Petre la urechea hotelierei, cu vocea stinsă, — îmi tremură mâna.

— Dă-mi mie cuțitul! — și dicēnd aceste cuvinte luă repede cuțitul din mâna lui.

Petre se trase în colț și se uită cu grăză la stăpâna lui.

Tăciunele se stinsese, rămăind numai niște cărbuni care respândiau o lumină roșie, tartarică.

Vitorul afară urlă lugubru, dând glas tăcerei nopței. O buhă cu glas ascuțit strigă pe coperișul casei, făcēnd pe șermanul Petre să inghețe de frică.

Hoteliera orbită de sânge, ridică cuțitul în sus. În acel moment Grigore făcū o mișcare, dar nu se deșteptă; îngănă numai cuvēntul: «Mamă!»

Hoteliera se retrase iute de lângă pat.

Așteptă vr'o câteva momente, fără să se mișce; vedēnd că nu se deșteptă se apropie iar. Ridică din nou cuțitul în sus. Voi să isbescă, dar un ce necunoscut îi opri brațul.

De trei ori voi să isbescă, de trei ori nu avū curagiu. În cele din urmă luă o decizie firmă: ridică iute cuțitul și-l lăsă să cadă între umerii lui Grigore, afundându-se până la mâner. Se aude o hor-

căelă și o trăsătură de sânge cald acoperi mâna hotelierei care se încheștase de mânerul cuțitului. D'odată se trase cu groză înderēt, cu ochii sgăiți la pat.

Petre nu mai suflă. N'avu putere nici să se apropie de stăpăna-sa, care acum eră îngrozită de fapta care o făcuse.

Trecu aprōpe un sfert de oră, fără ca vreunul să se miște.

Hoteliera in cele din urmă incepū a se desmetici.

Își aduse aminte de tot ce se petrecuse. O sudore rece o inundă și-și astupă cu orore fața ca să nu mai vedă acel spectacol infiorător.

Petre șovăind se apropiă de dēnsa.

— Dōmnă! n'avem timp de perdut. Dēcă ne va apucă ȃiua astfel, sântem perduți, căci se va află crima.

Vorbele acestea cădură ca o doniță cu apă pe capul hotelierei, căci se desmetici de tot.

— Ai dreptate, Petre! Trebuie să facem ca să dispară cadavrul!

Se apropiară amēndoi de pat.

Corpul nefericitului copil ințepenise deja.

Hoteliera, ajutată de Petre, infășurără cadavrul in plapomă și cercēfuri, îl scoboriră linișor in pivniță, aședūdu-l in grōpa care o făcuse Petre. Puseră pământ, îl bătătoriră bine și se urcară sus unde șterseră petele de sânge de pe scânduri.

Bagajele victimei le puseră sub patul hotelierei. Mai rămăsese paltonul. Îl luă și pe acela. Căută prin busunare ca să vedă dēcă nu va fi avēnd ceva hărții care ar trebui arse. In busunarul dela pept, pe dedesubt, zări un Port-notes.

Îl deschise.

Cădură dintr'ensul mai multe cărți de visite. Ochii îi alunecară pe una din ele.

Ce coincidentă!

Pe carte eră scris numele fiului ei: «Grigore Volenschi.»

Un fior îi străbătū tot corpul.

Presimția ceva grozav.

De-odată vedū o scrisōre care avea pe plic adresa ei. Ea o recunoscu: Eră a familiei. O desfăcu cu o mână tremurândă și își aruncă ochii pe dēnsa.

Citiă și fisionomia din ce in ce i se schimbă. Când finī, și ceti iscălitura, de-odată dete un țipet năbușit, puse mâna la inimă, se invērti de doue ori in loc și cădū jos pe scânduri, esclamând:

— Fiul meu! Eră fiul meu!... Un val de sânge îi veni pe gură și muri.

Când veni Petre, atras de sgomotul căderei, nu găsi dēcă un cadavru diform.

Imediat s'o dus la prefectură, unde a mărturisit că el singur a omorit pe acel strein, care in urmă a aflat că fusese fiul hotelierei, așa că acēsta de durere a murit.

Pentru, că nimeni nu cunoșcea cum s'a petrecut acēstă grozavă dramă, cređură spusele lui Petre, pe care după 3-ȃ zile îl spēndurără in piața orașului.

El muri cu conșciința împăcată, că putuse să scape de scandal numele stăpănei sale, care eră cređută de victimă, iar nu de calēu.

Gr. Mărunțeanu.

Spiritul este cu totul contrar banilor; cu cât cineva are mai puțin, cu atât e mai mulțumit.

*

Acolo unde delictul bate din tobă și ingâmfa-

Astăđi des-de-~~amintea~~.

Astăđi des-de-diminēță, aprōpe de resărit,
Din somn plin de-oboselă și de lacrimi am sărit;
Suspinam așa de tare, sufletu-mi eră invins
De-o durere-așa de crudă, că puterea mi s'a stins.

Umbra ta de astă nōpte, tonul teu grozav din vis,
Sdrobitōrele-ți cuvinte tōte 'n inimă-mi s'au scris;
Stau, gândesc, me mir intr'una, cum de grōză n'am murit,
Când mi-ai spus c'a ta iubire pentru mine a perit.

Elisa Mustea.

Medicina populară.

Credințe, datini, doftorii și descāntece populare.

IX.

Gancea (Chancer.)

(Urmare.)

Ast medicament fōrte lecuitor pentru tot felul de gance intern și estern este următorul:
Se ia sārīcică (mercurial) pisată bine (pulverisată) amestecată in apă (ori in spirt) pentru gancea internă, iar pentru cea esternă (zgăibi) amestecată in unsōre și ad:

In 0.5 decilitru de spirt indoit cu apă sēu țără apă se pune mai puțin dēcă un decigram (nu decagram!) desārīcică, care apoi se clătăreșce bine in uiağă ca să se disolve. Din acest spirt (amestecatură) ia cel ce are gance in gură puțin așa, ca să ajungă peste tot locul cuprins de gance. Dēcă gancea s'a estins și pe grumaz in jos, se ia cât de puțin spirt in gură, dar să nu-l inghiță, ci să-l lase incet a se scurge pe gătlen in jos, căci după ce a lucrat, ese singur in gură dimpreună cu materia vătēmătōre, scuipāndu-se afară. Acest mijloc repetīndu-se in 2 ȃile câte de 3 ori pe ȃi fără nici o pedecă in acest restimp se vindecă.

Iar untura se face așa: se ia un decigram de sārīcică, care se amestecă cu 25 decagrami de unsōre de porc prospētă, ca să se disolve, cu care ungēndu-se ranele esterne de 3 ori pe ȃi, in 2 ȃile pică singure de pe pele.

Baba, dela care am cules acest medicament, a mărturisit, că tōte incercările făcute cu acest medicament, in restimp de 60 de ani au avut rezultatul cel mai bun.

Tot pentru a se afumă de acēsta bōlă (gance) se mai face un fel de untură, ce se ȃice: «Untură de pocitură» din untură de porc, tāmăe albă și nēgră cumpērată dela 9 neguțători, 9 ace, 9 spini din grapă și 9 fuse umblate (folosite.)

Se aprinde pe un vātrar după usă tāmăe, unsōrea se pune pe un petec de pānză și se impunge ne 'nterupt când cu acele (tōte), când cu spinii și și când cu fusele pānă spune următorul descāntec in 7 ȃile după olaltă:

Amin, amin, descāntecul s. Vineri (ȃiua când se incepe descāntecul)

Plecat-a N. pe cale,

Pe drumul cel mare,

S'o intēlnit cu pocituri,

Cu strīcnituri (sēu altă bōlă se numeșce cu numele),

Cum l'a tēlnit,

HOLLANDEZE MERGÈND LA TÈRG

La pământ l'a trînit,
 Sângele i-a bătut,
 Măduca i-a supt,
 L'a săgetat,
 L'a înlepat,
 Prin dinți,
 Din gingii,
 Din creerii capului,
 Din zgârcii nasului,
 Din merele obrazului,
 Din brațe,
 Din jigărițe,
 Din inimă,
 Din fcați,
 Din rărunchi,
 Din genunchi,
 L'a lăsat țipând,
 Văerând,
 De-o fi lovit dela drum umblând.
 Dela apă bînd,
 De pe scaun ședînd,
 De amînd odînd,
 De-o fi din elingie,
 Din amurg,
 De cînd a cînat,
 De cînd cocoși au cîntat,
 Ori țorile cînd s'au vîrsat
 Cum despart țorile,
 Noptea și stelele,
 Așă să se despartă de N.
 Tote pociturile,
 Tote strîcniturile,
 Că cu Parascheva m'au rădicat,
 Cu s. Vineri (ori alla ț) descîntătoare n'am aflat
 Cu 7 zile rugătoare,
 Cu maica duminică lecutore,
 Cu spini v'am inspinat,
 La pământ v'am aședat.
 Cu acele ve-am împins,
 Și n'apoi v'au dus,
 Cu 9 fuse torcălōre,
 Inapoi întornătoare,
 Tote pociturile,
 Tote strîcniturile,
 Dela statul lui N.
 Dela somnul lui,
 Cum se aședă pămîntul dela țeră.
 Dela mōră,
 Așă să se așede.
 Și să inceteze,
 Tote pocituri,
 Tote mînături,
 Să remănă curat,
 Luminat,
 Ca stēna din senin,
 Ca s. lună deplin,
 Cum se ușurează la sōre,
 Erba, frunța și ori ce flōre,
 De flōuă,
 De rōuă,
 Așă să se ușureze N.,
 De pociturile ce l'au pocit,
 De dureri ce l'au strîcnit,
 Eu, Parascheva am pus descîntecul,
 S. maica Vineri lēcul,
 Care noi la olaltă bune stăm,
 Pentru N. tōte ne rugăm,
 Ca lēcul să-l dăm,
 La maica Marie l'am arătat,
 Din patul cu patul cu dureri l'a rădicat

Amin.

Sub cuvîntul «pocit, pocitură» înțelege poporul tōte durerile interne, care le pōte numai cāpētă omul de odată, fără de veste, umblând, ședînd, stînd, mîncînd, bînd etc.

Vrăjitoarea Parascheva Liuba, dela care am cules acest descîntec cu unsoarele și afumările lui, spune că cu ocaziunea descîntării untorei de gance, făcută cu argint viu, se lēgă cu mahramă la gură, căci din contră i se umflă buzele, limba și gingiile in gură. Asemenea și bolnavului ce vine uns i se usflă gura, ba uneori se sparge corpul pe un loc, ceea ce se crede a fi semn bun, căci gancea esternă, cum am țis, se vindecă mai iute decăt cea internă.

Tot la asemenea bōle necurabile, la cari se crede că bolnavul a dat peste «sfinte» miluite «ține» (căci «numele lor nu este iertat a se pomeni, afară de descîntătoare in descîntec), cînd acestea au jucat și le-au smintit și cari ține de neces l'au pocit.

Deci pentru imblîndirea lor li se fac de cel bolnav cîste prin intervenirea vrăjitoarei. Se aduce ad. de cel bolnav ănsuș (de e posibil) la vrăjitoare acasă un petec de pânză de «lăor» (cānepă), 9 mîni de făină de grâu, 9 de fasole, 9 chiți (buchete) de toiofiu, 9 bani, 9 lumini de cēră, cari trebuie să ardă pîn ce se descîntă, o găină (la bărbați cocoș), un blid in care se pune făina, o lingură cu unt și un țig sēu un pāhar cu apă. Aceste au să fie albe sēu pistrițe, de după a căror colōre se numesc și cîstele: «Cîstele albe, sēu cîstele pistrițe.»

Cînd se aduc aceste tōte, vrăjitoarea intrēbă pe cel bolnav, că ce a visat nopțile premergătoare. Decă i se spune, că a visat bolnavul cu ființe ori lucruri albe, tōte cele aduse au să fie albe, iar din contră pistrițe.

Acestea tōte le pune apoi vrăjitoarea pe o «sinie» (blid mare scobit dintr'un lemn) in rēnd, ca să fie pânza de lăor, pusă din jos, acoperită cu ele. Decă bolnavul este de față (căci se fac numai la casa vrăjitoarei și nici odată in casă streină), îi pune vrăjitoarea sinia in cap, își face de 9 ori cruce, ia cămașa bolnavului care o întōrce ne'nterupt, trecēnd prin ea incōci și incol găina sēu cocoșul; iar de cāte ori vine ca să scōță găina pe la gulerul cămașei, de atâte ori îi intînă ciocul in pāharul cu apă, pānă ce rosteșce următorul descîntec numit al «cîstelor.»

Plecat-a N. pe cale,
 S'a întēlnit cu vînturile,
 Cu frigurile,
 Vînturile-l vînturară,
 Halele-l spulberară,
 In patul durerilor îl culcară,
 Și-l lăsară țipând,
 Și văerând,
 Iar s. Vineri îl auțîă,
 Cum se văeră,
 Drumul cuprindea,
 In pōlă-l sprijonîă,
 Scări de argint coboră,
 Și șys îl sulă,
 Scaunul îi da,
 Și mi l' întrebă,
 De ce se văeră?
 — Cum, maică Vineri, nu m'oi văeră,
 N'oi plānge, n'oi suspinā,
 Că am plecat pe cale,
 Pe drumul cel mare,
 M'am întēlnit cu maica vineri lecutore,
 Cu maica marți (ori joi) ajulătoare.
 Iar maica vineri îi țicea:
 Să te duci la Parascheva,
 Că ea se răd că.

Pentru «sfinte» măsă bună o găta,
 Stég roșu o rădică,
 • Cu foioșu o va 'npănă,
 Cu pâne dulce le-o 'ndestulă,
 Cu lingurile or mânără,
 Cu păharele or bê,
 La facli aprinse,
 La mese infinse,
 La păhare plin,
 Și ițe ț-o fi bine.
 Atunci eu, Parascheva m'am apucat,
 Stég roșu am rădicat,
 Măsă trumôsă am împănăt,
 Și sîntelor am strigat:
 Veniți sîntelor,
 Miluitelor!
 Primiți dela N. darul dăruit,
 Prin mine «voue» cinstit.
 Cu genunchiatul ce v'am ingenunchiat,
 Cu ruga ce v'am rugat,
 Dar de o fi greșit (N.),
 Ori o fi smințit,
 A v'astră măsă o fi călcat,
 Ori dela joc v'o stricat,
 Și o fi greșit,
 Și o fi mințit,
 Voi, ve rog să primiți,
 Și pe N. să-l zviduiți,
 De-o fi din Sădiana,
 De-o fi din Leodiana,
 De-o fi din Ogriciana,
 De-o fi din Calina (Budiana, Bugiana),
 De-o fi din Măndalina,
 De-o fi din Teodosia,
 De-o fi din Lacărgia (Roșia),
 De-o fi din Firanda,
 De-o fi din Roxanda,
 De-o fi din Stăgăraș,
 De-o fi din Cărăbaș,
 De-o fi din Cărăuș.
 Să veniți,
 Să primiți,
 Și pe (lui) N. lăcu-i dăruiti,
 De bôla lui îl zviduiți,
 Că N. v'au dat cap
 Pentru cap,
 Pele,
 Pentru pele,
 Păr pentru păr,
 Os,
 Pentru os,
 Viță,
 Pentru viță,
 Ca pe el (N) să-l lăsați curat,
 Ca aurul strecurat,
 Ca stăua di' senin,
 Ca luna deplu, amin.

vul, după descântec, bê de 3 ori apă din
 lurg (păhar), iar cu restul se spălă în 3 zile, și cu
 untui se unge pe cap (cât ține); celelalte inșe re-
 mau tôte vrajitôrei de «iee.»

S Liuba și A. Iana.

Adevêrul singur e frumos în sentimente ca și în
 artă, în fapte ca și în vorbă.

Vasilie Lațu din Grovăț dă miluitelor amădorele
 Sădiana, Cosințiana, Leostăna, Budiana, Ogriciana,
 Teodăca, Bosiocă, Anisia, Stăgăraș, Cărăbaș și Cărăuș.
 Sta mână o căruță cu 8 cerbi prin aer nevătă,
 top 12.

Nume familiare românești din Bucovina.

I. Mihalca, comună românească lângă Cernăuți.
 Arseni, plugari 32 familii, Bacal (a?) răzeș 1, Bajan,
 plugari 3, Betian, lingurari 5, Bardeian, plugari 8,
 Boșnega, răzeș 4, Braha, răzeș 4, Cernăuțan, mese-
 rias 1, Doraș, plugari 30, Dragan, lingurari (țigani)
 5, Danilă, lingurari 3, Faloș, lingurari 6, Filip, plu-
 gari 40, Foca, plugari 2, Focșăneanu, răzeș 1, Grigo-
 rovicei, funcționar 1, Greco, mari proprietari și răzeși
 8 familii, Chisilița, 3 familii meseriași și plugari,
 Constantinovici, 12 fam. răzeși, Cardoban, 2 fam.,
 Cornuta 3, Corjan 5, Cosovan 8, Cotula 3, Cosma
 2, Cojocari 4, Gojolenca 2, Culincu 3 fam. lingurari
 (țigani), Lăpușnean, peste 30 fam. plugari, Mănercu,
 peste 20 fam. nobili, proprietari și răzeși, Morar,
 peste 10 fam. plugari, Morcal 4, Motoc 5 lingurari,
 Muntean la 10 fam. plugari, lingurari, în o comună
 învecinată sînt și răzeși cu acest nume, Olar 3 fam.
 plugari, Pantea la 30 fam. plugari și lingurari, Pauș
 2 fam. răzeși, Perju 5 fam. meseriași și răzeși, Pleșca
 3 fam. lingurari, Popovici nobili, mari proprietari și
 vr'o 10 fam. plugari, Pomărlan 3 plugari, Prodanciuc
 vr'o 30, Reus, nobili, 10 răzeși, Roschip 1 răzeș,
 Roșca 5 plugari, Sauciuc 1 răzeș, Sava 1 meseriaș,
 Săvescul 3 răzeși, Slobodian 2 plugari, Sorocan 3
 răzeși, Spătar 3 plugari, Spînul 5 plugari, Stehan 1
 plugar, Ștefureac 4 plugari, Ștefanciuc 3 plugari,
 Ștircea 1 răzeș, Struț la 40 plugari, Tăut 1 răzeș,
 Timofi 3 țergoveți, Ticu 5 lingurari, Ținta 1 răzeș,
 Titel 4 lingurari, Tutuacu 1 răzeș, Ungurean la 20
 fam. plugari, Ursachi 2 plugari, Velniceri 2 plugari,
 Zaharia 10 plugari.

II. Orecca sêu Horecea, suburbiul Cernăuților.
 Calangiu 4 familii, plugari, Calancea 1 țergovăț, Că-
 răuș 1 țergovăț, Cojocar-Cojocăriță 4 fam. plugari,
 Cudla 1 fam. țergovăț, Busuioc 3 fam. plugari, Viță
 vr'o 10 fam., Florea vr'o 8 fam., Găină peste 50 fam.,
 Harabăgiu 5 fam, Habăgeri-Abăgeri 2 fam. țergovăț,
 Harinciuc 6 fam. plugari, Huruzciuc 2 plugari, Iliuță
 1 preot, Leghin 2 plugari, Lupu 3, Moga 4, Pivin 8,
 Plăcintă 12, Părlăriță 12, Podeț vr'o 10, Porchivan
 6 țergoveți, Ruptaș 10 palmasi, Roșoșan 3 țergoveți,
 Singurelu 3 plugari, Svirid 10, Sviridca 10, Ungu-
 rean 4, Voronca peste 70 fam. parte țergoveți, parte
 plugari.

Zaharia Voronca.

Hollandeze mergend la țerg.

— Veți ilustrațiunea de pe pagina 621. —

Patinatul, care la noi este un fel de distracțiune
 ori un exercițiu corporal: în Hollandia este o necesi-
 tate a vieții. Jumătatea țerii fiind acoperită de apă,
 acolo véra nu poți umblă fără luntre și órna fără
 patine. Copiii încă de mici se indeletniceș și cu una
 și cu alta.

Deci din clipita în care apa 'ngheață, până la
 primăveră, patinele nu se mai despart de piciórele
 holandezului. Cu aceste umblă bărbat, nevastă și co-
 pil. Acesta întrebuintare neconținută îi face fórte di-
 baci în patinat; ei umblă cu patinele ca și noi cu
 încălțămintele noastre.

Ilustrațiunea din nr. acesta înfățișează doue ho-
 landeze, cari se duc la țerg cu coșul de verdeturi
 pe cap; cu una emulează și gicea sa, care nu vré să
 se despartă de mânăsa.

Intunecime de sóre.

— De Jules Janin. —

La 1825, la Montmartre, in casa doctorului Blanche, acela care a tãmaduit atãtea feluri de nebunii, se aflã o femeie, a cãrei nebunie erã ciudatã și mișcãtoare.

Erã tinerã, fața îi erã blândã și zimbetul plin de farmec, și nebunia îi erã acẽsta : își inchipuia cã erã logodnica sórelui ; se logodise cu sórele într'o ÷i frumoșã de tómnã, și in ÷iua aceea sórele își coperise fața strãlucitoare, cu cel mai frumos vël de nori, numai ca sã nu-și orbescã iubita.

De atunci ea erã a lui, precum erã și el al ei ; simțise pe mãnã sãrutarea arðetóre a soțului seu, și acum trãia numai pentru el.

Sórele erã bucuria, gloria și triumful ei ; biéta femeie se sculã când iubitul își asvêrliã cele dintei raze pe cer, ținea ochii pironiți spre resãrit și îl salutã cu privirea, cum îl salutã pãserile cu cântecele, cum îl salutã trandafirul cu mirosul.

Cu cãt erã firea mai veselã, când resãria sórele, cu cãt erã cerul mai senin, cu cãt intrãga lume erã mai voioșã, cu atãt erã mai fericitã biéta nebunã ; nu aruncã ore dumnezeescul seu soț lumina și cãldura peste tot ? Nu erã el regele lumii ?

Astfel într'o unire veșnicã și dumnezeescã ea urmã fiecare pas al sórelui ; îi culegea pãnã și cele mai mici raze. Cu cãt se urcã sórele pe cer, cu atãt i se mãria pornirea acẽsta poeticã !

Abia puteau face pe nebunã sã mânãnce ÷iua, atãt erã de stãpanitã de patima sa cerescã ; și încã ca sã o facã sã mânãnce, trebuia sã-i spuie cã dumnezeescul seu soț aurise pόμεle, îngãlbenise grãul și cospese strugurii, ~~erã dar avea drept sã se puie la mеса ce sórele umple cu mãncãri in calea sa.~~

Când dar mãncã, nebuna versã in onóreã sórelui cãte o picãturã de lapte diminẽta, și-și goliã paharul de vin in sãnãtatea lui ; pe urmã când se inserã și când raða luminosã se perdeã departe in apã, indrãgostita soție se ingrijorã tot ca nevãsta pescarului de heringi, al cãrei bãrbat lipseșce de doue luni de acasã și care aude marea mugind ?

— Ce se va face acum soțul meu ? ÷icea nebuna. Numai de nu s'ar rãni pe cale, Dóvine !

Incet, incet, sórele se ducea și se fãcea nopte. Atunci nebuna își impreunã mãnile pe pept și cu un ton tainic și cu glasul dulce ÷icea soțului seu : Așteptã-me, așteptã-me ! dupã aceea intrã cu grabã in casã, cãci nu vrea sã facã pe sóre sã aștepte.

Ciudatã și fericitã nebunie ! blândã aiurare ! sã-ți șcii inima legatã de cer cu o raða de sóre ! sã nu ai altã patimã decãt un cer senin ! sã nu ai a te teme decãt de norii care pun vël astrului ÷ilei ! sã fii fericitã de cãte ori e fericitã firea ! sã-ți deschidã inima la cãldura dulce cum face pãmẽntul și sã-i primeșci iãriurirea bine-fãcãtoare ! sã cãnți incetinel un cãntec iubirii tale și sã nu fii gelosã decãt de ierba cãmpurilor.

Așã fu viața biete nebune in vreme de doi ani. Nu cã nu simția și ea mãhniri ca și cum ar fi fost cu mintea intrãgã ; cãci, cum venia iërna și vedea fața sórelui, soțului seu, îngãlbenindu-se și tremurãnd sub zãpadã, cum ar face un tiner rãnit de mórte, de indatã ce vedea gloria aceea nemãrginitã intunecatã de nori groși, cum se intẽplã celor mai mari ómeni din lume, cãrora pisãna le intunecã gloria, nenoroce-

ta se iurista și era cea mai tristã ființă omescã ; nu se mai odihniã, nu mai zimbãia, nu mai cãntã, in inimã nu mai avea serbãtoare ! Nu-i vedeți bãrbatul cum inghiața și tremurã colo sus, odihnindu-și capul obosit de munții coperiți de ghețuri ?

Ce lungi și jalnree par nebunei ÷ilele de iërna ! Suferia vëdit intr'un chip de necreðut.

Cu cãt cel pe care îl iubiã, erã mai mare și mai ridicat in lume, cu atãt mai fãrã rãbdare suferia marea nenoroce cã-l vedea umilit, intunecat, tremurãnd, invins.

Durerea i se asemẽnã cu durerea mamei impãratului când și-a vëðut fiul in lanțuri pe o stãncã, in mijlocul mãrei !

Dar sórele e mai fericit ; invingerea lui e trecãtoare, strãbate cu rënd norul cel mai gros, e invingãtor, se întorce, iacã-l !

Când își vedea nebuna, primãvera, soțul cum îl lãsase in luna lui mai, când îl vedea mai strãlucitor decãt tot'dauna și tóte frunðele copacilor strãlucind la venirea lui, cum face schinteia sub ciocanul ferarului, atunci dulcea bucurie iar cuprindea inima tinerei femeie ; atunci își lãsã cernirea, își puneã pe ÷ensa haina cea mai veselã, cãntã imnul cel mai dulce ce șcieã.

«Bucurați-ve in cer și pe pãmẽnt ; bucurați-ve astre de pe bolta cerescã și voi, valuri ale rãului ! voi, àngeri sus și voi ómeni jos, bucurați-ve ! Bãrbatul meu, sórele, erã bolnav și a venit sãnãtos, lipsiã și s'a intors !»

Și intr'adevër, firea tótã se supunea biete nebune, firea tótã se bucurã : bãrbatul nebunei se intorsese.

Acẽsta nebunie fericitã a ținut ÷ece ani, fãrã sã pótã fi tãmaduitã. Dar femeia erã așã de fericitã !

De ce s'o tãmaduiescã de fericirea sa ! Sãnt trei ani de când a murit nevãsta sórelui și mórtea i-a fost tot atãt de mișcãtoare ca și viața.

Erã o ÷i frumoșã de tómnã, pe la prãnd sórele dulce și linistit trimiteã pãmẽntului și nevãstei sale razele-i curate.

Nevãsta sórelui sta jos lângã un mër și urmã pe cer pașii augustului seu soț. Nici când inima acesteie femeie nu fusese mai plinã de iubire, nici când privirile ei nu fuseserã mai drãgãstóse, nici când visul nu-i fusese mai aprópe de isbãndire.

Așã de bine se intẽlegeau ei, ÷ensa și soțul seu, sórele ! Așã de pãtrundãtoare le erau uitãturile amẽndurora ! negreșit cu de aceea umblã așã de incet pe cãmpul de senin, el, sórele, ca sã aibã vreme sã o veðã mai mult ingenunchiatã inaintea lui ! Dar, o cer ! de-odatã puternica raða a firei se opreșce și se turburã, de-odatã sórele piere, nu ca alte dãți incet-incet, pe malul gãrlei, dupã ce scuturase pulbera strãlucitoare de pe haina sa ; ci se opreșce in loc, de tot, se ascunde, nu-l mai póte vedẽ nimeni.

Unde e ?

— Da, strigã ea, da, bãrbatul meu s'a dus la altã femeie ! da, mi-e necredincios ! da, ui e-l a plecat in timpul ÷ilei și nu va veni sãra.

Și pentru cã nu trãia decãt ca sã-l veðã cãt ținea ÷iua, decãt ca sã-l aștepte cãt țin a nopteã, decãt ca sã-l salute când resãria, decãt ca sã-l cãnte primãvera, sã-l admire vëra, sã-l binecuvinteze tómnã, sã-l plãngã iërna, și sã-l iubescã in tótã vremeã biéta femeie, vëðend cã piere așã de-odatã, fãrã sã șcie unde s'a dus, fãrã sã șcie de se va mai întorce, biéta femeie a murit in timpul intunecimii de sóre mórta de gelosie, de desnãdejde și de iubire.

Abia mûrise de o clipã, când sórele scãpã nevinoavã-i intẽlnire cu pãmẽntul, își urma ea ; dar erã prea târðu : drama se sfêr-

muritorul soț, care până adineaori fusese iubit cu așa puternică iubire, acum își trimitea rațele unor ochi stinși și închiși. Da, trebuie să fi fost mórta de tot, bieta femeie, căci jalnica și liniștita rață de sóre, care căđu pe densa, ca și cum ar fi vrut să-i cêră iertare de lipsa-i fără de voce, nu o deșteptă!

Dumitru Stăncescu.

Bonbone.

O damă din nalta aristocrație adresă într-una din țile ambasadorului turcesc Fuad-Effendi, următorea întrebare:

— De ce se tolereră în țera dtale, Escelență, ca un bărbat s'aibă mai multe neveste?
— Pentru ca să ne deosebim de alte țeri, dómna, unde femeile au mai mulți bărbați.

— Aide, Florico, sărută pe noua ta guvernantă!
— Nu îndrăsnesc, mamă.
— De ce?
— Mi-e frică să nu-mi dea și mie o palmă peste gură, cum a dat lui papa mai dăunădi!

Un sgârcit:

— Nu dau de pomană nici odată.
— De ce?
— Pentru că me țin de principiul evanghelic:
„Ceea ce ție nu-ți place, altuia nu face.”

Un sfat de-al lui Păcală:

„Dacă vrei să te căsătorești de a doua óră, ia pe sora primei tale neveste, ca să eviți o a doua sócră!”

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Scrii literare și artistice. Din scrierile lui Creanga țilele aceste va eși volumul II, care va cuprinde amintirile sale din copilărie; apoi anecdote, poezii populare și proprii, sentențe, cuvinte curioase etc. cu opt heliotipii după desemnurile dlui Th. Buicliu. — *Di Aron Densușianu*, care actualmente e profesor la universitatea din Iași, a dat sub tipar un volum de poezii lirice, care va purta titlul «Valea vieții». — *Di A. D. Xenopol* va publică în curênd volumul al 5-le din «Istoria Românilor în Dacia trahană», cuprinđend epoca fanariotă; volumul va fi de peste 800 pagine, din care 300 consacrate stărei culturale. — *Poesia unei Matilda Foni*, intitulată: «Eu nu me tem de mórte», a apărut și în traducere un-gurêscă în nr. de Crăciun al țiarului literar-social «Fôvărasi Lapok» din Budapesta, traducerea e făcută de redactorul soii noastre. — *Di Teodor Aslan* a publicat la București «Cellesta», idilă în 3 acte, traducere, musica de Francesco Spertino. — *Dșora Melania de Stamati-Ciurea*, fiica cunoscutului nostru scriitor din Basarabia Stamati-Ciurea, publică în revista germană «Die Gesellschaft» din Viena o poezie originală intitulată «Weinachtsmarchen». — *Di Bonachi* a pus sub tipar la Iași un comentariu asupra dreptului civil român.

Carte aprobate. Ministrul r. u. de culte și de instrucținea publică la 5 dec. 1891 a aprobat ca manual la gimnaziile cu limba de propunere română «Geografia politică» pentru a 7-a clasă gimnazială și privată, manual prelucrat de Aron Deacu, profesor în Blaj.

Toca la urechia surdului. Societatea de lectură «Inocențiu M. Clain» a teologilor din Blaj, avênd

trebuință de bani la tipărirea tomului II din «Epistolele cără un preot tiner», rógă încodată și pentru ultima-órá pe toți aceia cari au abonat tomul I, să respundă prețul.

Reviste, fol și țlare. *Critica socială*, revistă lunară, a apărut la Iași sub direcția dlor Ioan Nădejde și V. G. Morțun. — *Sêptemăna* va fi titlul unei reviste noue care va apăre țilele aceste la București, scrisă de un grup de tineri, cari au tipografia lor proprie. — *Fôia Săteanului*, care se dă ca supliment la «Gazeta Bucovinei» în anul viitor nu va mai apăre. — *Ciomagul*, vechiul țiar umoristic al dlui A. C. Cuza, va reapăre în curênd la Iași.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Artistul Gr. Manolescu bolnav. Cu cea mai mare părere de reu aflăm, că dl Gr. Manolescu, eminentul artist al Teatrului Național din București, e bolnav. Încă de la deschiderea stagiunii, artistul suferă de o bôlă, care în cele din urmă l'a culcat în pat. Astfel repertoriul s'a schimbat și unele piese puse în repetiție s'au amănat. Durerea amatorilor de teatru e cu atât mai mare, căci bôla dlui Manolescu are să dureze mai multe sêptemăni. Îi urăm din inimă însănătoșire grabnică.

Reuniunea română de cântări din Sibiu a dat în duminica trecută, la 3 ianuarie u., concert în sala dela Musikverein, cu următorul program: 1. Doue cantece pentru cor micșt. a) Intre Pêtra Detunata, b) Hora: «Doue inimi nu-mi dau pace» de George Dima. 2. 3 cantece pentru sopran, violină și piano de C. Reinecke: a) Pasere amăgitoare, b) Cântec popular, c) Cântec de joc italianesc. 3. Dumneșirea în tempestate, cor cu acompaniari de piano de F. Schubert. 4. Cvartet D-moll, de W. A. Mozart. 5. Cantece toscanice pentru cor, solo și acompaniari de pian. de R. Weinwurm. Precum aflăm din «Tribuna», sala n'a fost tocmai plină; dar reuniunea, și de astadată s'a arătat la onorificul nivel, în care o cunoșcem. Dna M. Crișan a cântat și de astadată cu neintrecută și nealterata dsale bravură, atât ca voce, cât și ca interpretare. Dna M. Dima, care a cântat cu dna M. Crișan în «cantecele toscanice», prin acest debut ca solistă a făcut publicului surprinderea de a se prezenta ca o cântăreță cunoscatore și simțitoare. Dl Dima, ca compozist și ca dirigent, a avut succese bine meritate.

«**Armenia**» din **Tiovanul mare** a arangiat vineri a treia și de Crăciun o serată musicală-teatrală urmată de dans în localitățile școlii. Programul seratei: 1. Concertul. Coruri pentru voci bărbătești: 1. «La Moș Ajun!», colindă de G. I. Muger. 2. «Aș vré!...», romanță arangiată de C. Decker. 3. «Mêi, dorule mêi!», cântec popular arangiat de I. Mureșianu. 4. «Cântecul milițianului», musica de G. Belânescu. Coruri pentru voci micște: 5. «Doue colinde» arangiate de I. Birou: a) «O, ce veste minunată!», b) «Mărire intru cei de sus!» 6. «Curagioșii vênători», marș comic de G. I. Muger. 7. «Iepureșii», arie populară de G. A. Dinicu. II. Teatrul. «Colindele Crăciunului» sêu «Nașcerea Dumnului Ius Christos», poemă dramatică cu cantece în 5 acte de P. B. M. A. Persônele: Irod, viceîmpêratul Iudeilor, I. Stoma; Malchu, soldatul seu. P. Iuma; Iosif, țestlarul, D. Stoma; Maria, mîreșa lui, A. Bêlone; Angerut, A. Popa; Ozia, arhierul, T. Stanimir; Coridon, Aecton, Miron, păstorii, G. Ladea, P. Toder, P. Lazar; Baltezar, Gaspar, Melchior, regi dela reșarî, I. Cușu, I. Blaju. A. Argane. III. Dansul.

Teatrul din Iași. Cetim în «Buna Credință» din București: în urma încetării plășilor — reprezenta-

țiilor — a «Societății dramatice» din Iași, a fost declarată în stare de faliment și pusă la carantină. Dizolvarea societății se impune mai mult ca ori unde și reconstituirea ei din elemente mai cinstite, mai muncitoare și mai culte. Sperăm că dl ministru respectiv va avisa la cele legale.

Corul vocal român din Biserica-albă arang-ză marți în 31 de embră st. v. 1891 (12 ian. st. n. 1892) aderă în presera de Săn-Văstiu (anul nou) în localitățile reuniunii germane «Burg» o producțiune de cânturi. Piesele programei sânt următoarele: 1, Ouverture la «Hofnar» de Müller, executată de capela militară a reg. c. r. de intr. nr. 43 2, «Craiu nou» (lună nouă) operată în 2 acte de V. Alecsandri, muzica de C. Porumbescu. Persoanele: Moș Corbu, cimpoiier bătrân. Bujor, căpitan de jandarmi. Leonaș, tiner. Ispravnicul, (judele satului). Anica, o orfană. Dochța, tineră țerancă. Fete, slăci de munte. Jandarmi. Cantecele acestei bucăți le acompaniază orchestru militar. Urméză jocul. Înainte de miezul nopții: 3, «Chinesii» scenă comică de Josef Steidler instrumentată de R. Greipel și executată de unii membri ai corului vocal pe lângă acompanierea orchestruului militar. 4, «Estudiantino Espagnola» séu «Studentii spanioli» de corul vocal, cari, cu acompanierea orchestruului, vor produce piesele de cântare: a) «Anna noiva» din «Dona Juanita.» b) «Funiculi funiculari» de L. Denza. c) «Bolero» cântec spaniol de Emile Bourgeois. Felicitare la anul nou.

Corul vocal gr. or. din Săn-Nicolau-mare a arangiat joi, a doua și de Crăciun séra un concert, urmat de dans. Iată programa: «Țorile» de Vasilescu. «Serbătorea», de Iosif Vulcan, declamată de Aureliu Buneiu. «Dumbrava roșie», de C. Porumbescu. «Șciti tu», de Popovici. «Macaveiu cel norocos», de Z. Boiu, declamat de I. Gordoș. «Cisla» cvartet comic de C. Porumbescu. «Gândește-te la mine», cor micșt de F. Zech. «Sărmana Frunză», cor micșt de G. Dima. «Trecui valea» . . cor micșt de I. Mureșian.

Serată musicălă declamatorică în Poplaca. Elevii școlii române gr. or. din Poplaca lângă Sibiu au ținut joi a doua și de Crăciun séra o producțiune musicălă-declamatorică, cu următorul program: 1, «Condacul nașcerii», executat de corul școliarilor. 2, «Nașcerea lui Christos», piesă în 4 acte împreună cu cântece, jucată de elevi. 3, «Toporul și pădurea», declamată de un elev. 4, «Intre Petra Detunată», executată de corul școlar. 5, «Movila lui Burcei», declamată de un școlar. 6, «Deșteptă-te Române», executată de corul școlar. 7, Petrecere cu joc.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Școlii bisericicești și școlare. *Dl N. Teclu*, membru al Academiei Române și profesor la universitatea din Viena, a fost chemat la universitatea din București. — *Protopresbiter la Cluj* se va alege luni la 11 ianuarie n.; a comisar consistorial, însărcinat cu conducerea sinodului, va funcționa asesor consistorial dl Moise Lasar. — *Protopresbiter la Abrud* se va alege duminică în 10 ianuarie n. sub conducerea dlui Ioan Păpuș, protopresbiter în Sibiu și asesor consistorial. — *Dl I. Bogdan*, profesor de limbile paleoslave, va deschide un curs de literatură slavă la facultatea de litere din București. — *Dl G. I. Ionescu-Gion* a făcut guvernului român un raport privitor la înființarea unui mușeu pedagogic pe lângă ministerul cultelor și instrucțiunii publice.

Familia» ca premiu. Dl Iuliu Bardoși, inspector școlar r. în Szołnok, a pus la dispozițiune consistoriului mitropolitan din Blăș un exemplar complet din

«Familia» de pe anul 1890, să o dea ca premiu aceluiași învățător din archidieceșca gr. c., care până la finea anului 1892 va fi produs cei mai mulți oltoi de pomi nobili. În urmarea acesteia Esc. Sa archiepiscopul și mitropolitul Ioan Vancea a îndreptat un cercular către preoțișnea archidieceșană, făcând de șcire învățătorilor, că cei ce vor să concurgă, au a-și înainta cererile pe calea protopopiatelor la consistoriu până la finea anului curent.

Adunare preoțeșcă și învățătořeșcă. Preoții din protopopiatul Lujerd, în diecesă (gherlei, au ținut sinodul lor de tōmnă în comuna Ineu sub presiudu protopopului Ioan Păpuriu Pop, luând parte și mireni. Dl Sabin Coroian, paroc în Dobăca, a cetit disertațiunea sa: «Despre ținuta confesoriului în șcaunul mărturisirii.» Tot în protopopiatul acela învățătorii s'au întrunit în luna trecută în comuna Moreu, unde s'au ținut prelegeri teoretice și practice.

Societatea «Școlă Română». După cum aflăm din «Gazeta Bucoviei», consistoriul archiepiscopesc din Cernăuți a încuviințat, ca în fiecare an, la ziua de Anul-nou, să se porțe în bisericile gr. orientale din Bucovina un disc pe sama societății «Școlă Română» din Suceva și alara de aceea să se pună pe la biserică cutii de ofrande în favorul acestei societăți. Ordonanța consistorială, ȳice-se, ar fi însoțită și de un călduros apel către preoțișne și poporul drept-credincios, spre a sprigini pe cât se poate interesele societății.

CE E NOU?

Hymen. *Dl Anghelimi Șoldea*, locotenent, la 10 ianuarie se va cunună cu dășora Elena N. Cămpean în Elisabetopol.

Școlii personale. *Dra Lucreția Xenopol*, profesoară la eternatul secundar de lette din Iași și sora istoricului Al. D. Xenopol, a fost numită ca membră în societatea geografică din București, unde va și ȳine o conferință vorbind despre «Limitele etnografice ale statelor.» Dășora Xenopol e prima femeie în acea societate. — *Dl George Bonji*, practicant la tribunalul din Oradea mare, a fost numit subnotar la judecătoria cercuală din Coșca. — *Dl M. Străjan* a ținut ȳilele trecute în Ateneul din Craiova o conferință despre «Elementul moral și estetic în educațiune.» — *Dl Victor Ancean*, absolvent de drept, a fost numit practicant în drept cu diurnă pe teritoriul tablei reședei din Cluș.

Sera de Săn-Văstiu, adeca ajunul anului nou, se va serba și în anul acesta în mai multe locuri. Reuniunea română de cântări din Caransebeș va aranga, în otelul «Pomul verde», un concert cu joc; Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrud-sat și giur, va da petrecere cu dans și tombola; Reuniunea română de cântări din Biserica-albă va ȳine o petrecere precedată de concert și producțiuni; la Timișoara-Fabric corul vocal al sodatilor români de acolo va ȳine în sala bererii orășeneșci o producțiune literară-musicălă, împreună cu tombola și dans, în favorul fondului seu; tinerimea română din Sibiu va aranga o serată dansantă în sala cea mare dela Gesellschaftshaus.

Serbarea Miron Costin la Iași. Săptămăna trecută, la 29 decembrie n., au trecut doue sute de ani dela mōrtea cronicarului și poetului Miron Costin. Acesta aniversare s'a serbat la Iași de către studenți. Mai întēiu, scrie «Romănul», între 9—10 s'a oficiat un serviciu divin la mitropolie. După acesta, dela 10—11 panachidă religioasă în amintirea lui Miron Costin tot la mitropolie. Apoi studenții din București

și o delegație a studenților din Iași, împreună cu un public numeros, având în cap o musică militară. au făcut o procesiune dela mitropolie la statuie. Dl. C. Langa, primarul Iașilor. luă cuvântul, urând bună venire studenților bucureșteni. După această vorbă doi studenți, arătând și glorificând memoria nemuritorului nostru istoric Miron Costin. Studenții au fost primii foarte bine de administrația comunală din Iași.

Conferințe literare în Arad. Direcțiunea Asociațiunii naționale din Arad a luat inițiativa să se țină acolo conferințe literare. Aceste vor începe la 5 februarie n. și vor urma până la 16 martie n. Pan' acum s'au înscris ca conferențieri dñii Augustin Hameșea, Teodor Ceantea, dr. Petru Pipoș, dr. Traian Putici, dr. Ioan Suci, dr. George Plop, Ioan Petran și Romulus Nestor. Conferințele se vor ține în sala cea mare a seminarului diecesan.

Inchiderea dietei și alegerile novo. Dieta a ținut ședința din urmă la 4 ianuarie, iar în ziua următoare Moș. Sa a închis-o prin mesagiu în castelul din Buda. În aceeași zi Monarcul a convocat dieta nouă pe 18 februarie și a ordonat să se facă alegerile. Aceste s'au făcut pe zilele dela 28 ianuarie până la 6 februarie inclusiv. Mișcările electorale s'au și început în toată țara. Partidul național român se va întruni în 18 ianuarie la Sibiu în conferință, delegații se vor alege în săptămâna viitoare; întocmai ca în alte țări, astăzi și din Oradea-mare s'a făcut apel la cercurile românești din împrejurime ca să-și aleagă delegații, celelalte cercuri s'au lăsat conducerei fruntașilor români din țările Beiușului, Mocsary, locul deputat al cercului Caransebeș, a adresat alegătorilor sei o scrisoare de despărțire foarte interesantă, prin care espune starea deplorabilă a cauzei naționalității față de netoleranța curent sovietic. Diarele maghiare scriu, că partidul guvernamental va candida la Caransebeș pe dl Petru Vuia protopretor în Bozovici.

Avansamentul de Orădion. Folia oficială militară publică listele voluntarilor din anul trecut, cari au fost înaintați la gradul de sublocotenent în rezervă. Intre aceștia aflăm pe următorii români: La infanterie: Valeriu Pușcariu, Iuliu Tomășel, Eugen Pop, N. Popovici, Ioan Filip, Romulus Nicără, Leon Roman, Ioan Perian și Ioan Petraș. La vânători: Iosif Iancu, M. Paul, Alexandru Moldovan și Ioan Morandini. La cavalerie: Alexiu Miclăuș. La artilerie: Stelian Mosor, Aurel Cosma, Ioan Păros și Ioan Marian. La trupa sanitară Constantin Vovobchievici. Prin ordinațiunea ministrului de război, următorii foști voluntari sunt numiți ca deței aspiranți de ofițeri cu rangul dela 1 ianuarie 1892: La infanterie: Aurel Pop, Nicolae Brașovean, Alexandru Mina și Nicolae Crișbășeanu. În rezerva de întregire: Ioan Paclă, Augustin Botin și Stachiu Popovici.

Leocitorii Ungari. După datele făcute din partea biroului de staistică din Budapesta, numărul locuitorilor din Ungaria s'ar înfățișa după naționalități, cam astfel: Maghiari 7,361,207, Germani 1,987,310, Slavi 1,896,358, Români 2,590,425, Ruteni 379,713, Croați 183,428, Serbi 494,847, Slovaci 70,658, Armeni 2,067, Țigani 90,264. După religione se împart: catolici 7,241,547, gr. cat. 1,655,171, armeni 2,725, gr. or. 2,065, 903, armeni or. 33, evanghelici 1,182,487, reformiști 2,209,395, unitari 61,637, alți creștini 7,818, israeliți 706,838, păgani 239.

Școli noue. Dl. Orlescu a fost ales primar al capitalei București, în locul dlui Tache Protopopescu, care și-a dat dimisiunea. — România nu va lua parte oficial la expoziția din Chicago în anul viitor. — Ludovic Piusch, casierul general dela casa de păstrare patriotică din Budapesta, defraudând un milion

și peste 60 de mii de fl., s'a impușcat la Vaj; direcțiunea a garantat paguba.

Neorolôge. Demetriu Coroianu, canonic lector al bisericii catedrale gr. c. de Gherla, cavalier al ordinului Francisc Iosif I, un fruntaș al clasei române inteligente, a încetat din viață la Gherla în 30 decembrie an. tr. în etate de 78 ani. Il gelesc lui și fiicele Clara mărit. dr. Maniu, Lucreția mărit. Erdelyi, Iuliu avocat, Sabin paroc, împreună cu numeroși conșangeni. — Ioan Ionescu dela Brad, în România, cunoscutul amic al tinerimei, fratele dlui Nicolae Ionescu, distinsul orator și membru al Academiei Române, a încetat din viață, în etate de 74 ani. — Rușcandiu de Zotta n. Vasilco, proprietar mare în Borouți, Bucovina, a murit acolo, în etate de 77 ani. — Petru Suci, vechiul profesor de dreptul roman la facultatea de drept a universității din Iași, originar din Transilvania, a murit la Menton, unde s'a dus pentru căutarea sănătății sale.

CARNEVAL.

Biserica gr. or. din Veneția Orașii mari va aranja la 31 ianuarie n. o petrecere cu dans în sala restaurațiunii calei ferate din Veneția Orașii-mari. Venitul curate destinat aceleiași biserici. Presidutul comitetului e dl Gavril Neteu, cassar dl Paul Raț, controlor Ioan Costa. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor evita pe calea publicității.

La Cernăuți societatea academică „Junimea” va da balul seu în în 4 februarie. Președinte de onoare va fi dl Alexandru br. de Vasilco, iar președinte al comitetului arangiator dl George br. de Stryca. Petrecerea are să fie foarte frumoasă, căci multe familii și-au dat vorba că vor participa.

OGLINDA LUMEI.

Țăranul la mîsa regelui. La ultima vânătoare din Monza s'a petrecut un episod care caracterizează jovialitatea regelui Humbert. Monarcul vîneză de obicei singur, însoțit numai de ogarul seu. Zilele trecute la una din aceste excursiuni, regele zări un iepure, îl luă la ochi și dădu foc. Dar în același timp, se auzi o altă detonătură. Când regele alergă la locul unde căduse iepurele, el se vădu în fața unui țăran care ținea încă în mână o pușcă fumegândă și care neșchiind cu cine are a face, strigă că iepurele e al lui. Regele Humbert protestă; urmă o certă și sfârșitul fu, că suveranul luă cu deasila iepurele și plecă acasă. Ajungînd la castelul de vânătoare, M. S. dădu iepurele la bucătar, care se puse imediat să gătească cina. Pe timpul acestor manipulațiuni, la care asistă și regele, se constată, că iepurele fusese impușcat cu alică, cari nu puteau să fi pornit din pușca regelui. Eră așa dar vedit, că iepurele fu ese impușcat de țăran. Fără a perde timpul, regele trimise pe servitorii sei să-i aducă numai decât pe țăran și nu trecu mult, proprietarul legal al iepurelui se găsi în fața monarcului. Regele îl luă de mână și-i diuse: „Dragă prietino, abia acum vîd că n'am avut dreptate; dar odată ce iepurele e deja fript, te rog să-l mănânci cu noi. Bravul țăran fu rîlit să se așeze la mîsă, la care luase loc totă familia regelui.

Scooli iar postșcoale. După cum se anunță, vestitul postitor Giovanni Succi, care în anul 1890 a postit 40 de zile în Aquariul din Lonera, s'a întors în acel oraș și a început, luna trecută, un nou post de 52 de zile. El vră să intrcă pe francezul Jacques care a postit dăunăți 50 de zile. Trebuie să amintim,

că pe când Jaques ia ȋnile un prav pe care nu-lasă să fie analizat de medici, Succii ia hapuri foarte mici dintr'o substanță care a fost analizată, constătându-se că nu conține nici un element nutritiv. Luni seara, pe la orele 5, Succii mănăcă ultimul seu prând și a fost prezentat la o societate numerosă de medici, jurnaliști și alte persoane printre cari se află și francezul Jaques.

Solri străine. Marele consiliu de stat din Zurich a interzis trei doctor Kempin dreptul de a pleda la tribunale; dar facultatea i-a dat voe să ocupe catedra pe care a câștigat-o prin concurs. — *Saint-Saens* dispăruse anul trecut, într'un mod subit. In fantasia compositorului se făcuse un «reflux», încât începuse să sece, și pentru adăparea ei s'a dus in Africa, singurul continent unde a putut să mai găsească melodii virginala, unde a format o colecțiune de melodii d'ale negrilor, din care a compus un «Melodeum African». — *Di Const. N. Rados*, președintele delegațiunei greccești, care a luat parte la congresul studenților români ținut in anul trecut la Giurgiu, a desvoltat in sala «Amicii poporului» din Athena o conferință asupra României și asupra primirei ce li s'a făcut studenților greci in București. *Di Rados* a scos această conferință și in broșură, iar *di Al. Rangabe*, fost ministru și unul din cei mai insemnați literați greci, a însoțit-o cu o prefață.

Călin্দarul săptămănei.

Ziua sapt.	Călin্দarul vechiu	Călin্দ. nou	Sorele
Dumin. in. de nașc.	Diui. Ev. dela Mateu c. 2. gl. 4, a. inv. 7.	res. ap.	
Duminică 29	Pomenirea st. prunci	10 Pavel st.	7 47 4 29
Luni 30	Mart. Anjia	11 Higinu	7 47 4 31
Marti 31	Cuv. Melania	12 Reinhold	7 46 4 32
Mercuri 1	(†) <i>Taier imp. și st. V.</i>	13 Ilariu	7 46 4 31
Joi 2	Sivestru	14 Felix	7 45 4 33
Vineri 3	Prof. Malachia	15 Maurus	7 45 4 35
Sambăta 4	Sob. 70 Apostoli	16 Marcelin	7 43 4 37

Incheiându-se cu nr. acesta anul 1891 și totodată al 27-le dela înființarea foii noastre, rugăm pe toți aceia cari vor să ne spriginască și 'n viitor, să binevoiescă a-și înnoi de timpuriu abonamentele. Noi n'avem alte fonduri și ajutoare pentru susținerea foii, decât abonamentele; deci aceste sânt a se plăti regulat înainte.

Favoruri pentru abonați. Abonații noștri își pot comanda la noi următoarele scrieri de Iosif Vulcan, cu prețuri foarte reduse: „Ranele Națiunii”, roman in 3 tomuri, in loc de 3 fl. cu 50 cr.; „Miresa pentru mirea”, comedie in 3 acte, in loc de 1 fl., cu 25 cr.; „Lira mea” poezii noua, editiune populară, in loc de 1 fl., cu 50 cr.; «Dela sate» novele și schițe in loc de 70 cr. cu 30 cr.; «Ruga dela Chisetu» comedie din viața poporului cu cântece, într'un act, cu 10 cr. «De unde nu este rentocere», roman de Adrien Gabrielly, tradus de Tit Bud, in loc de 1 fl. cu 25 cr. Tote aceste scrieri, 8 tomuri, comandate deodată, costa 1 fl.

Asemene se ofere și portretul dlui Ioan Brătianu in loc de 1 fl., cu 25 cr.; portretul reginei României in costum național, in editiune de lucu 25 cr.; in editiune populară 10 cr.

Oa șar pentru dame recomandăm «Lira mea», poezii noua de Iosif Vulcan, un volum 15 cole, editiune de lucu 2 fl. 50 cr.

Din scrierile: Sclavul Amozului, Poezii, Panteonul Român, Tanda-Manda, Cavalerii Noptii nu mai avem nici un exemplar.

Redacțiunea „Familiei.”

Proprietar, redactor răspundător și editor:
IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Iosif Lang in Oradea-mare.

Cel mai fin

lag pentru padimente de odaie

care 'n 3 ore se usea ca piatra

De a lui Christoph Schramm 1 kg in șalulă 1 20

De a lui Schramm și Hörner 1 10

De a lui Chitz și Moller — 90

Se află la

BERTALAN BERKES

Oradea-mare, strada Pomul-verde nr 33.

Mustre gratis și franco.

Comandele din provincie se efectuează repede
1 8—10 și prompt.

Otel si cafea

Am onorea a înștiința onorab. public din Biharia și Oradea-mare, că am inchiriat pe mai mulți ani otelul Bucșanyi, numit:

„OTEL NATIONAL”

Oradea mare, strada Grădinei,

cu 12 odăi pentru oșpeti, cu cafea și restaurațiune de veră și de iernă,

pe care le-am arangiat conform trebuințelor moderne.

Mulțumind on. public de increderea cu care m'a onorat timp de mai mulți ani, li cer sprigiul și 'n viitor, servindu-i și de-acuma nainte **benturi bune,**

bere Dreher de cea mai alasă calitate, vinuri curate și mâncări gustușe.

Serv umilit

IOSIF SCHÜCH,

arendătorul «Otelului Național».

2 (7—10)

SPECIALITATI

anume lucruri de mâna, articule de fieri artificiale, vestiminte pentru copii, paltoane, tazi-tricot, precum și cele mai bune garnituri și cele mai alia in magaziniul lui

ALBERT FREYBERGER,
Oradea-Mare,
Olosie, strada principala
(calificat fierar) (7—10)